Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/584

2026 3 17

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2026/584

2026 m. kovo 16 d.

dėl paramos Afrikos pajėgumų stiprinimui siekiant Afrikos be minų

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) Sąjunga turėtų siekti didelio masto bendradarbiavimo visose tarptautinių santykių srityse, kad būtų išsaugota taika, vykdoma konfliktų prevencija ir stiprinamas tarptautinis saugumas vadovaujantis Jungtinių Tautų Chartijos tikslais ir principais;

(2) 1999 m. kovo 1 d. įsigaliojo Konvencija dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo (toliau – Konvencija); tai yra pagrindinė tarptautinė sistema, siekiant nutraukti priešpėstinių minų keliamas kančias ir išvengti jų aukų;

(3) 2016 m. gruodžio 15 d. Europos Vadovų Taryba priėmė Visuotinę Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją, o Sąjungos parama Konvencijos įgyvendinimui padėtų užtikrinti didesnį žmonių saugumą, numatytą toje strategijoje;

(4) 2019 m. gruodžio 10 d. Taryba priėmė išvadas „Sukurti tvarią Europą iki 2030 m. Iki šiol padaryta pažanga ir tolesni veiksmai“, kuriomis remiamas Jungtinių Tautų priimtos Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. ir jos darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimas. Be to, Sąjunga nuosekliai rėmė Konvencijos visuotinimą ir įgyvendinimą priimdama kelis Tarybos sprendimus, įskaitant sprendimus (BUSP) 2017/1428 ([1]), (BUSP) 2020/905 ([2]), (BUSP) 2021/257 ([3]) ir (BUSP) 2025/781 ([4]);

(5) 2024 m. gegužės 27 d. Taryba priėmė išvadas dėl ES pozicijos dėl priešpėstinių minų draudimo sugriežtinimo rengiantis Konvencijos dėl penktajai peržiūros konferencijai;

(6) 2024 m. Siem Reape ir Angkore (Kambodža) vykusioje penktojoje Konvencijos peržiūros konferencijoje Konvencijos Šalys priėmė 2025–2029 m. Siem Reapo ir Angkoro veiksmų planą, kuriame pateikiamos Konvencijos įgyvendinimo ir visuotinimo veiksmų gairės, grindžiamos ankstesnių veiksmų planų pasiekimais.

(7) 2025 m. balandžio 14 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2025/781 dėl paramos 2025–2029 m. Siem Reapo ir Angkoro veiksmų planui,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

([1]) 2017 m. rugpjūčio 4 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2017/1428 dėl paramos Maputu veiksmų plano dėl 1997 m. Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo įgyvendinimo vykdymui (OL L 204, 2017 8 5, p. 101, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/1428/oj).

([2]) 2020 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2020/905, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2017/1428 dėl paramos Maputu veiksmų plano dėl 1997 m. Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo įgyvendinimo vykdymui, (OL L 207, 2020 6 30, p. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/905/oj).

([3]) 2021 m. vasario 18 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/257 dėl paramos Oslo veiksmų planui dėl 1997 m. Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo įgyvendinimo (OL L 58, 2021 2 19, p. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/257/oj).

([4]) 2025 m. balandžio 14 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2025/781 dėl paramos Siem Reapo ir Angkoro veiksmų planui dėl 1997 m. Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo įgyvendinimo (OL L, 2025/781, 2025 4 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/781/oj).

1 straipsnis

1. Sąjunga remia minų paveiktų valstybių Afrikoje, kurios yra Konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo (toliau – Konvencija) Šalys, vykdomą nacionalinių išminavimo pajėgumų stiprinimo veiklą ir jų veiklą siekiant įvykdyti Konvencijos kontekste prisiimtus įsipareigojimus pagal 5 straipsnį kartu pasiekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus. Sąjunga tą paramą įgyvendina vykdydama operatyvinius veiksmus.

2. 1 dalyje nurodytų Sąjungos operatyvinių veiksmų tikslas – prisidėti prie žmonių saugumo remiant Konvencijos įgyvendinimą, laikantis 2025–2029 m. Siem Reapo ir Angkoro veiksmų plano ir Europos saugumo strategijos tikslų.

3. Išsamus šio straipsnio 1 dalyje nurodytų operatyvinių veiksmų aprašas pateikiamas priede.

2 straipsnis

Siekdama 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto Sąjungos operatyvinių veiksmų tikslo, Sąjunga remia šiuos konkrečius tikslus:

a) remti valstybių Afrikoje, kurios yra Konvencijos Šalys, pastangas pasitelkiant gebėjimų stiprinimą įgyvendinti savo išminavimo įsipareigojimus pagal Konvencijos 5 straipsnį;

b) skatinti keitimąsi žiniomis ir patirtimi, susijusiomis su Konvencijos 5 straipsnio įgyvendinimu;

c) pademonstruoti Sąjungos ir jos valstybių narių įsipareigojimą pasiekti Konvencijos tikslus ir užtikrinti tinkamą to įsipareigojimo matomumą.

3 straipsnis

1. Už šio sprendimo įgyvendinimą yra atsakingas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis).

2. 2 straipsnyje nurodytų projektų, susijusių su konkrečiais tikslais, techninis įgyvendinimas pavedamas Jungtinių Tautų Nusiginklavimo tyrimų institutui (toliau – UNIDIR), bendradarbiaujant su organizacija „Mine Advisory Group“ (Patariamoji minų klausimų grupė).

3. UNIDIR 2 straipsnyje nurodytus projektus. susijusius su konkrečiais tikslais. įgyvendina vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe. Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis sudaro būtinus susitarimus su UNIDIR.

4 straipsnis

1. 1 straipsnyje nurodytiems operatyviniams veiksmams įgyvendinti skirta finansinė orientacinė suma yra 3 000 000,36 EUR.

2. Iš 1 dalyje nustatytos orientacinės sumos finansuojamos išlaidos valdomos pagal Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas taisykles ir procedūras.

3. Komisija prižiūri, kad iš 2 dalyje nurodytos išlaidos būtų tinkamai valdomos. Tuo tikslu ji su UNIDIR sudaro reikiamą susitarimą. Susitarime numatoma, kad UNIDIR turi užtikrinti deramą Sąjungos įnašo atpažįstamumą ir matomumą, atsižvelgiant į to įnašo dydį.

4. Įsigaliojus šiam sprendimui, Komisija siekia kuo greičiau sudaryti 3 dalyje nurodytą susitarimą. Ji informuoja Tarybą apie sunkumus, kylančius to proceso metu, ir praneša susitarimo sudarymo datą.

5. UNIDIR pagal Sprendimą dėl finansų valdymo stiprinimo ir skaidrumo didinimo įgyvendina 1 straipsnyje nurodytus operatyvinius veiksmus Įgyvendinimo rėmimo padalinyje, priimtą 2015 m. įvykusiame keturioliktame Konvencijos Šalių susitikime. UNIDIR pateikia, be kitų ataskaitų, aprašomąsias ir ketvirčio ataskaitas, taip pat loginę sistemą ir veiklos matricą, kaip nustatyta priede.

5 straipsnis

1. Vyriausiasis įgaliotinis pateikia Tarybai šio sprendimo įgyvendinimo ataskaitą, grindžiamą UNIDIR reguliariai rengiamomis ataskaitomis. Tomis ataskaitomis grindžiamas Tarybos atliekamas įvertinimas.

2. Komisija Tarybai teikia informaciją apie šio sprendimo įgyvendinimo finansinius aspektus.

6 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. Šis sprendimas nustoja galioti praėjus 36 mėnesiams po 4 straipsnio 3 dalyje nurodyto susitarimo sudarymo datos arba praėjus šešiems mėnesiams po jo įsigaliojimo dienos, jei per tą laikotarpį toks susitarimas nebuvo sudarytas.

Priimta Briuselyje 2026 m. kovo 16 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

K. KALLAS

PRIEDAS

PROJEKTO DOKUMENTAS

Darbas siekiant Afrikos be minų. Afrikos pajėgumų stiprinimas siekiant pašalinti priešpėstinių minų keliamą grėsmę taikai, saugumui ir vystymuisi

Bendra informacija ir pagrindas

Tarptautinė bendruomenė suteikė milijardus dolerių reaguodama į prašymus dėl tarptautinio bendradarbiavimo ir pagalbos, kad padėtų valstybėms įvykdyti jų įsipareigojimus pagal Konvenciją dėl priešpėstinių minų uždraudimo (APMBC). Ši parama sudarė sąlygas išminuoti didelius užminuotos žemės plotus ir sunaikinti didelius kiekius priešpėstinių minų nestabiliose, mažo pajėgumo ir konfliktų paveiktose vietovėse. Šiomis pastangomis pašalintos grėsmės civilių gyventojų gerovei, sumažintas dėl šių ginklų prarandamų žmonių gyvybių skaičius ir padėti pagrindai taikai, saugumui ir darniam vystymuisi.

Nepaisant visų pasauliniu mastu dedamų pastangų, trisdešimt trys APMBC šalys turi neįvykdytų įsipareigojimų pagal 5 straipsnį. Rengiantis Konvencijos šalių penktajai peržiūros konferencijai, pagrindiniai suinteresuotieji subjektai pažymėjo, kad daugelio Konvencijos šalių, pateikusių prašymus pratęsti 5 straipsnyje nurodytą terminą, skirtą priešpėstinių minų sunaikinimui jų šalyse užbaigti, poreikiai nebuvo patenkinti ([1]). Suprantama, kad dauguma valstybių, kurios paramą teikia dvišaliu pagrindu, savo pastangas sutelkia į tas Konvencijos šalis, kuriose šie ginklai kelia didžiausią riziką ir sukelia daugiausiai kančių žmonėms. Daugelyje kitų Konvencijos šalių užminavimo lygis yra palyginti žemas arba vidutinis ir joms sunkiai sekėsi užsitikrinti pakankamą nacionalinį ar tarptautinį finansavimą tyrimams ir išminavimo veiklai vykdyti. Būtent tokiems atvejams į 2025–2029 m. Siem Reapo ir Angkoro veiksmų planą įtraukta nuostata, pagal kurią siekiama „išnagrinėti galimybę įsteigti savanorišką patikos fondą, skirtą remti paveiktas Konvencijos šalis, kurioms sunku užsitikrinti tarptautinę pagalbą vykdant teisinius ir per nustatytą terminą įvykdytinus įsipareigojimus pagal Konvencijos 5 straipsnį“ ([2]).

Šešiolika iš trisdešimt trijų Konvencijos šalių, turinčių neįvykdytų įsipareigojimų pagal 5 straipsnį, yra Afrikos valstybės ([3]). Devynios Afrikos valstybės pateikė išsamius daugiamečius darbo planus su išlaidų sąmatomis, kad įvykdytų savo įsipareigojimus pagal 5 straipsnį4 ([4]). Penkios iš jų (Čadas, Etiopija, Mauritanija, Nigeris ir Senegalas) 2019–2023 m. gavo mažiausią kovos su minomis finansavimą, o viena (Bisau Gvinėja) nuo 2018 m. finansavimo negavo arba gavo minimalų finansavimą. Kai kurios iš šių valstybių jau beveik baigė įvykdyti įsipareigojimus. Pavyzdžiui, pranešama, kad Bisau Gvinėjai reikia šiek tiek daugiau nei 7,5 mln. USD, kad įvykdytų savo įsipareigojimus pagal 5 straipsnį, Mauritanijai – 3,7 mln. USD, o Senegalui – 8,9 mln. USD ([5]).

Siūlomu veiksmu siekiama sudaryti sąlygas Afrikos valstybėms, kurios yra Konvencijos šalys, įvykdyti savo neįvykdytus įsipareigojimus pagal 5 straipsnį ir parodyti, kad kova su minomis ir toliau gelbsti gyvybes ir sudaro sąlygas darniam vystymuisi. Todėl Afrika yra žemynas, kuriame ES ir jos valstybės narės gali sutelkti savo pastangas, kad būtų remiami novatoriški požiūriai, „siekiant padėti mūsų partneriams siekti mūsų bendro tikslo – pasaulio be minų“ ([6]). Šio veiksmo tikslas ir uždaviniai yra glaudžiai suderinti su JT Nusiginklavimo tyrimų instituto (UNIDIR) iš valstybių narių gautais įgaliojimais ([7]) ir UNIDIR Įprastinės ginkluotės ir šaudmenų programos (CAAP) mokslinių tyrimų strategija. Šis veiksmas pagal UNIDIR CAAP bus įgyvendinamas glaudžiai koordinuojant veiksmus su APMBC įgyvendinimo rėmimo padaliniu (APMBC-ISU) ir bendradarbiaujant su Patariamąja minų klausimų grupe (MAG) ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

([1]) Žr., pavyzdžiui, *Anti-Personnel Mine Ban Convention – Extension Request process, Report by the Committee on Article 5 Implementation, 2023* („Priešpėstinių minų uždraudimo konvencija. Prašymų pratęsti terminą teikimo procesas, Komiteto dėl 5 straipsnio įgyvendinimo ataskaita“, 2023 m.), 21MSP-Committee-Art5-Extension-Request-Process.pdf.

([2]) *Siem Reap-Angkor Action Plan 2025-2029, APLC/CONF/2024/15, para. 14, p. 18* (2025–2029 m. Siem Reapo ir Angkoro veiksmų planas, APLC/CONF/2024/15, 14 punktas, p. 18), 5RC-Final-Report-en.pdf.

([3]) Šios Konvencijos šalys yra Angola, Bisau Gvinėja, Burkina Fasas, Čadas, Eritrėja, Etiopija, Kongo Demokratinė Respublika, Malis, Mauritanija, Nigerija, Nigeris, Pietų Sudanas, Senegalas, Somalis, Sudanas ir Zimbabvė.

([4]) *Status of implementation of the Convention by States Parties with outstanding obligations, Fifth Review Conference, APLC/CONF/2024/12, 13 Nov. 2024* („Konvencijos įgyvendinimo būklė neįgyvendintų įsipareigojimų turinčiose Konvencijos šalyse“, Penktoji peržiūros konferencija, APLC/CONF/2024/12, 2024 m. lapkričio 13 d.), APLC/CONF/2024/1.

([5]) *Landmine Monitor 2024, International Campaign to Ban Landmines, Geneva: ICBL-CMC, Nov. 2024*, Landmine-Monitor-2024-Final-Web.pdf; ir *Landmine Monitor, Geneva: ICBL-CMC, December 2025*, Landmine-Monitor-2025-Final-Online.pdf.

([6]) Konvencija dėl priešpėstinių minų uždraudimo, Penktoji peržiūros konferencija, Siem Reapas, 2024 m. lapkričio 25–29 d., ES pareiškimas dėl tarptautinio bendradarbiavimo ir pagalbos, 5RC-8ei-Coop-zz-org-European-Union.pdf.

([7]) Žr. UNIDIR įgaliojimus: https://unidir.org/unidir-statute/. Taip pat žr. *Activities and operations of UNIDIR, UN General Assembly First Committee, resolution A/C.1/79/L.66, 17 October 2024* (UNIDIR veikla ir operacijos, JT Generalinės Asamblėjos pirmasis komitetas, Rezoliucija A/C.1/79/L.66, 2024 m. spalio 17 d.). Taip pat žr. *Work of the Advisory Board on Disarmament Matters and UNIDIR's Board of Trustees, Report of the Secretary-General, A/80/240, 23 July 2025* (Nusiginklavimo klausimų patariamosios tarybos ir UNIDIR patikėtinių tarybos darbas, Generalinio sekretoriaus ataskaita, A/80/240, 2025 m. liepos 23 d.), https://unidir.org/wp-content/uploads/2025/08/UNIDIR-2025-ABDM-Report.pdf.

1. **Tikslas ir uždaviniai**

Šios iniciatyvos ir veiksmo bendras tikslas ir du atitinkami susiję ir susieti uždaviniai, kurie, kaip minėta, yra glaudžiai suderinti su UNIDIR įgaliojimais, yra šie:

Bendras tikslas: remti penkias iš mažiausiai tarptautinio bendradarbiavimo ir pagalbos gaunančių Afrikos valstybių, kad jos įvykdytų savo įsipareigojimus pagal Konvencijos dėl priešpėstinių minų uždraudimo (APMBC) 5 straipsnį.

1 uždavinys. Stiprinti nacionalinius pajėgumus vienoje – penkiose Afrikos šalyse, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus pagal APMBC 5 straipsnį.

2 uždavinys. Skatinti ir remti keitimąsi žiniomis ir patirtimi, susijusiomis su Afrikos nacionalinių gebėjimų įgyvendinti APMBC įsipareigojimus stiprinimu.

2. **Metodas. Rezultatai, paramos gavėjai ir veikla**

Kad būtų pasiekti šie du tarpusavyje susiję ir susieti uždaviniai, siūlomą veiksmą sudaro du darbo paketai (t. y. veikla, pasiekimai, numatomi rezultatai ir (arba) poveikis). Vykdant veiksmą daugiausia dėmesio skiriama nacionalinių pajėgumų kūrimui ir stiprinimui vienoje – penkiose Afrikos valstybėse, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus pagal APMBC 5 straipsnį (pirmasis uždavinys) ir tapti valstybėmis, kuriose nėra minų. Sistemingas patirčių dokumentavimas ir iššūkių nustatymas, veiksmingos priemonės, praktika ir tai darant įgyta patirtis suteikia vertingų ir naudingų žinių. Antruoju uždaviniu užtikrinama, kad šiomis žiniomis būtų dalijamasi, jos būtų propaguojamos ir jomis būtų keičiamasi kitų APMBC šalių ir valstybių narių, taip pat visos tarptautinės bendruomenės labui.

2.1. *Stiprinti nacionalinius pajėgumus vienoje – penkiose Afrikos valstybėse, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus pagal APMBC 5 straipsnį*

UNIDIR prižiūrės, kaip teikiama į lyčių lygybę orientuota pagalba nacionalinių gebėjimų stiprinimo srityje vienai – penkioms Afrikos valstybėms, kurios yra Konvencijos šalys, kurios:

— nurodė, kad jos beveik įvykdė savo įsipareigojimus pagal 5 straipsnį, ir

— kurioms Konvencijos šalių susitikimuose priimtais sprendimais buvo pratęstas įsipareigojimų įvykdymo terminas.

Siekiant stiprinti Afrikos nacionalinius pajėgumus, UNIDIR glaudžiai bendradarbiaus su APMBC-ISU ir ES delegacijomis Afrikos šalyse partnerėse. Atsižvelgiant į tikslines valstybes paramos gavėjas ir jų prašymuose pratęsti terminą bei planuose numatytos veiklos rūšis, UNIDIR bendradarbiaus su strateginiu nevyriausybiniu kovos su minomis veiklos vykdytoju, kuris vykdo arba neseniai vykdė operacijas ir veikia tikslinėse šalyse, t. y. su Patariamąja minų klausimų grupe. Tai padės užtikrinti, kad būtų galima greitai pradėti stiprinti tyrimų ir išminavimo veiklos pajėgumus, nes nereikės naudoti ribotų išteklių naujiems subjektams, kurie galėtų veikti būdami šalyje, įsteigti. Šiuo atveju daugiausia dėmesio skiriama tam, kad šalys partnerės galėtų prisiimti visišką nacionalinę atsakomybę už pastangas tvariai įvykdyti savo įsipareigojimus pagal 5 straipsnį.

2.1.1. Rezultatai

— **Viena – dvi Afrikos valstybės įvykdo savo įsipareigojimus pagal APMBC 5 straipsnį** ir pateikia savanorišką deklaraciją dėl išminavimo užbaigimo su šio veiksmo parama.

— **Trys kitos Afrikos valstybės daro pažangą vykdydamos įsipareigojimus pagal APMBC 5 straipsnį**.

— Aktuali informacija bus pateikta **metinėse APMBC ataskaitose pagal 7 straipsnį** ir jų **prašymuose pratęsti terminą** 5 straipsnio komitetui.

Pažanga įvairiose valstybėse bus nevienoda – ji priklausys nuo saugumo padėties (pvz., galimybės patekti į užminuotas teritorijas), nuo to, kas bus atsakingas už šį procesą, ir nuo kitų teikiamos papildomos pagalbos. Gali būti, kad viena ar daugiau Afrikos APMBC šalių galės deklaruoti, kad įvykdė įsipareigojimus pagal 5 straipsnį, o kitos galės leisti naudoti žemę ir paskelbti, kad tam tikrose provincijose ar teritorijose nėra minų, pasiekti kitus tarpinius tikslus, nustatytus prašymuose pratęsti įsipareigojimų pagal 5 straipsnį įvykdymo terminą ([8]) ir nacionaliniuose planuose, ir turėti patikimus ir apibrėžtus įsipareigojimų įvykdymo būdus ([9]). Visos valstybės paramos pagal veiksmą gavėjos sustiprins nacionalinius pajėgumus tvariai valdyti likusius įsipareigojimus pagal 5 straipsnį.

2.1.2. Paramos gavėjos ir tikslinės valstybės

Pagrindinės paramos gavėjos ir tikslinės valstybės yra penkios Afrikos valstybės, kurios savo prašymuose pratęsti terminą pateikė išsamius daugiamečius darbo planus su išlaidų sąmatomis, kad įvykdytų savo įsipareigojimus pagal APMBC 5 straipsnį, tačiau gavo nedidelę tarptautinę paramą: **Bisau Gvinėja, Mauritanija, Pietų Sudanas, Senegalas ir Zimbabvė**. 2025 m. spalio mėn. pabaigoje UNIDIR susisiekė su šiomis potencialiomis valstybėmis paramos gavėjomis, kad informuotų jas ir paprašytų pareikšti susidomėjimą šiuo siūlomu veiksmu ([10]). Iki 2025 m. gruodžio mėn. pabaigos Institutas gavo penkis teigiamus atsakymus ([11]). Galutiniai naudos gavėjai yra žmonės, bendruomenės ir asmenys, įskaitant moteris, vyrus, mergaites ir berniukus, kurie kenčia nuo tiesioginio ir netiesioginio, neigiamo ir su lytimi susijusio priešpėstinių minų daromo poveikio šiose šalyse.

Atkreipkite dėmesį į tai, kad kitos Afrikos APMBC šalys galėtų būti įtrauktos į paramos gavėjų ir tikslinių valstybių sąrašą, atsižvelgiant į poreikius ir turimus išteklius. UNIDIR, koordinuodamas veiksmus su ES EIVT, gali kreiptis į kitus paramos teikėjus, kad būtų išplėsta veiksmo geografinė taikymo sritis.

2.1.3. Veikla ir pasiekimai

Pagal šį veiksmą numatomos pagrindinės veiklos, kuria siekiama stiprinti nacionalinius gebėjimus visose tikslinėse valstybėse ir valstybėse paramos gavėjose ir sudaryti joms sąlygas įvykdyti savo įsipareigojimus pagal APMBC 5 straipsnį, rūšys ir pasirenkamų (neprivalomų) veiklų ir paramos rūšys, atsižvelgiant į paramos gavėjų prioritetus ir turimus išteklius.

Pagrindinės veiklos rūšys ir atitinkami pasiekimai, be kita ko, yra:

— surengti **susitikimą** nacionaliniu lygmeniu siekiant atlikti prašymo pratęsti terminą ir nacionalinio plano **bendrą peržiūrą**, nustatyti pagrindinius prioritetus ir išnagrinėti, ar galėtų būti naudingas „individualaus požiūrio dialogas“, koordinuojant veiksmus su APMBC-ISU,

— įdiegti **prioritetų nustatymo** priemonę, kad būtų pasiekti nacionaliniu lygmeniu nustatyti **rezultatai**, kuriais būtų grindžiamas individualus požiūris ir (arba) tarptautinės pagalbos prašymai, ir

— padėti rengti **metines ataskaitas pagal 7 straipsnį** ir teikti informaciją apie išminavimą (kasmet atnaujinamą informaciją apie įsipareigojimų pagal 5 straipsnio vykdymą), bendradarbiaujant su APMBC-ISU.

UNIDIR, bendradarbiaudamas su savo kovos su minomis operatyvinės veiklos įgyvendinimo partnere MAG, koordinuodamas veiksmus su APMBC-ISU ir dirbdamas kartu su ES delegacija šalyje, surengs pradinį bendrą susitikimą šalyje su nacionaline kovos su minomis institucija, kad paremtų kiekvieną valstybę paramos gavėją. Šiame pačioje šalyje rengiamame susitikime bus peržiūrėtas prašymas pratęsti įsipareigojimų pagal 5 straipsnį įvykdymo terminą ir veiksmų planas, pasinaudota UNIDIR prioritetų nustatymo priemone, kad būtų nustatyti svarbiausi prioritetai ir jų eiliškumas, ir išnagrinėta, ar nacionalinių suinteresuotųjų subjektų dialogas sostinių lygmeniu galėtų padėti daryti pažangą. Vienas iš svarbiausių susitikimo ir pasinaudojimo UNIDIR priemone rezultatų – prioritetinių veiklos rūšių ir jų eiliškumo nustatymas kaip įsipareigojimų pagal 5 straipsnį įvykdymo proceso dalis. Tai gali padėti pagrįsti nacionalinių suinteresuotųjų subjektų dialogą ir, jei reikia, kitus tarptautinės pagalbos prašymus.

([8]) Žr. https://www.apminebanconvention.org/en/implementation/article-5/extension-requests.

([9]) Žr., pavyzdžiui, *Pathways to Completion: Achieving A Common Goal Through Article 5 in Context, Mines Advisory Group, MAG, 2024*, https://maginternational.org/media/filer_public/9c/d1/9cd17054-fb51-461b-ba81-16d962828267/pathways_to_completion-4.pdf.

([10]) Po 2025 m. spalio 15 d. įvykusio ES CONOP darbo grupės posėdžio, remiantis ES išorės veiksmų tarnybos pasiūlymu ir rekomendacija, 2025 m. spalio mėn. pabaigoje UNIDIR išsiuntė oficialius laiškus.

([11]) Oficialūs atsakymo laiškai ir pranešimai buvo pateikti ES išorės veiksmų tarnybai. UNIDIR taip pat susisiekė su papildoma, šešta valstybe, jei viena iš penkių pagrindinių tikslinių valstybių nenorėtų pasinaudoti šiuo veiksmu.

Informacija, gauta per šiuos pradinius bendros peržiūros susitikimus ir pasinaudojant prioritetų nustatymo priemone, taip pat bus remiamasi atliekant mokslinius tyrimus ir rengiant produktus, kurie turi būti paskelbti pagal šį veiksmą, taip didinant tikslinės auditorijos žinias ir informuotumą (žr. 2.2.3 punktą).

Su konkrečiu kontekstu susijusios pasirenkamos veiklos rūšys, be kita ko, yra:

— **tyrimai** (t. y. netechniniai ir techniniai tyrimai), įskaitant įtariamų ir patvirtintų pavojingų zonų atskyrimą ir patikslinimą,

— **užminuotų teritorijų išminavimas** taikant tinkamą metodiką (pvz., rankinio, mechaninio ar mišraus išminavimo) ir pažangos ataskaitos teikimas,

— nacionalinių valdžios institucijų gebėjimų stiprinimo veikla šiose srityse:

  — **informacijos valdymo**,

  — **nacionalinių standartų peržiūros ir atnaujinimo**, kai aktualu arba kai to reikia, ir

  — **švietimas apie sprogstamųjų šaudmenų riziką** ir, kai aktualu, ryšių su bendruomene palaikymas.

Visa operatyvinė su konkrečiu kontekstu susijusi veikla bus įgyvendinama, stebima ir vertinama pagal JT patvirtintus Tarptautinius kovos su minomis standartus (IMAS).

UNIDIR prioritetų nustatymo priemonė bus naudojama siekiant nustatyti su konkrečiu kontekstu susijusią veiklą, kuri turi būti vykdoma pagal šį veiksmą, atsižvelgiant į:

— prašymus pratęsti įsipareigojimų pagal 5 straipsnį įvykdymo terminą ir Konvencijos šalių susitikime priimtus sprendimus,

— išsamiuose nacionaliniuose veiksmų planuose su išlaidų sąmatomis nustatytus prioritetus,

— tikslinės valstybės pademonstruotą nacionalinės atsakomybės lygį ir laipsnį,

— turimus išteklius,

— bet kokios kitos galimos pagalbos, kurią gavo arba planuoja gauti valstybė (iš kitų paramos teikėjų), įvertinimą ir

— tikimybę, kad veiksmu remiama veikla bus pasiekta rezultatų ir (arba) padaryta pasiekimų.

Kiekvienu atveju veikla bus vykdoma atsižvelgiant į kontekstą ir jos mastas gali būti didinamas arba mažinamas, kad atitiktų veiksmo išteklius ir trukmę.

Nors operatyvinės veiklos rūšių derinys bus nustatytas atsižvelgiant į nacionalinį kontekstą, UNIDIR patirtis ir turima informacija iš operatyvinių kovos su minomis veiksmų partnerių Afrikoje rodo, kad pagal šį veiksmą būtų galima įgyvendinti du toliau nurodytus konkrečiam kontekstui pritaikytus veiklos rūšių rinkinius.

1 pavyzdys. Pasirenkamos operatyvinės veiklos, kurią MAG turi vykdyti šalyje, kurioje užminavimo lygis yra žemas, tačiau išminavimo veikla būtų sudėtinga, rūšys, be kita ko, galėtų būti:

— **netechninių tyrimų** vykdymas,

— **mokymas** ir personalo pajėgumų didinimas remiantis **techninių tyrimų ir išminavimo** veikla,

— **tyrimų ir išminavimo operacijos**, kad būtų galima paskelbti, kad žemė neužminuota atlikus netechninį tyrimą, patikslinti bei sumažinti užminuotos žemės plotą atlikus techninį tyrimą arba žemę išminuoti ir

— **nacionalinių standartų peržiūra ir atnaujinimas**.

Pirmenybė būtų teikiama toms šalių teritorijoms, kuriose išminavimas valstybei suteikė galimybę ryžtingai daryti pažangą siekiant įvykdyti įsipareigojimus pagal APMBC 5 straipsnį. Pirmenybė taip pat būtų teikiama veiklai, kuria tvariai stiprinami nacionalinių valdžios institucijų planavimo, ataskaitų teikimo, įskaitant informacijos valdymą, ir likutinės rizikos valdymo pajėgumai.

2 pavyzdys. Pasirenkamos operatyvinės veiklos, kurią MAG turi vykdyti šalyje, kurioje užminavimo lygis yra aiškiai nustatytas, bet užminavimas yra itin tankus, rūšys, be kita ko, galėtų būti:

— **techninių tyrimų** vykdymas,

— **mokymas** ir personalo pajėgumų didinimas, kad būtų užtikrinti techninių tyrimų ir išminavimo veiklos pajėgumai,

— tinkamų rankinių ir techninių **išteklių panaudojimas** ir

— patvirtintų pavojingų zonų **tikslinės išminavimo operacijos**.

Pirmenybė būtų teikiama APMBC 5 straipsnio įgyvendinimo pažangos tempo išlaikymui, rizikos bendruomenėms mažinimui, taip pat veiklos iki įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimui, kartu papildant nacionalinės valdžios institucijos ir galbūt kitų jos tarptautinių partnerių dedamas pastangas.

2.2. *Skatinti ir remti keitimąsi žiniomis ir patirtimi, susijusiomis su Afrikos nacionalinių gebėjimų įgyvendinti APMBC įsipareigojimus stiprinimu*

UNIDIR vykdys mokslinius tyrimus ir kartu su partneriais rinks bei analizuos informaciją, įskaitant duomenis apie iššūkius, veiksmingas priemones ir įgytą patirtį, kad Afrikos valstybės, kurios yra Konvencijos šalys, galėtų sumažinti priešpėstinių minų keliamą riziką savo šalyje ir įgyvendintų 2 uždavinį. Analizėje taip pat bus nagrinėjamos galimybės ir iššūkiai, su kuriais susiduriama įgyvendinant į lyčių lygybę orientuotą ir įtraukų požiūrį. UNIDIR sukurs patikimą stebėsenos, vertinimo ir mokymosi sistemą, kad surinktų tokią informaciją ir duomenis ir juos padarytų prieinamus pagrindiniams suinteresuotiesiems subjektams, dalyvaujantiems kovos su minomis veiksme, ir visai tarptautinei bendruomenei. Šiuo atveju daugiausia dėmesio skiriama tam, kad Afrikos valstybės ir žemynas galėtų prisiimti atsakomybę už įsipareigojimų įvykdymą ir įsipareigoti prisiimti bendrą atsakomybę siekiant Afrikos be minų.

2.2.1. Rezultatai

Pirmasis rezultatas – **daugiau žinių apie praktinius metodus**, kuriais Afrikos valstybėms, kurios yra Konvencijos šalys, būtų sudarytos sąlygos sumažinti priešpėstinių minų keliamą riziką jų teritorijose įvykdant savo įsipareigojimus pagal 5 straipsnį. Antrasis rezultatas – **didesnis informuotumas apie Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vaidmenį** remiant Afriką, kad ji būtų apsaugota nuo priešpėstinių minų poveikio.

2.2.2. Paramos gavėjos ir tikslinės valstybės

Pagrindinės paramos gavėjos ir tikslinės valstybės yra 193 JT valstybės narės, visų pirma **Afrikos valstybės, kurios yra APMBC šalys** ([12])**, ir Afrikos Sąjungos valstybės narės**. UNIDIR taip pat dalyvaus, o jo veikla bei produktai bus naudingi ES struktūroms ir delegacijoms, atitinkamiems JT subjektams, kitoms tarptautinėms organizacijoms, regioninėms ir subregioninėms organizacijoms, nevyriausybinėms organizacijoms ir plačiajai visuomenei. Galutiniai naudos gavėjai yra žmonės, bendruomenės ir asmenys, įskaitant moteris, vyrus, mergaites ir berniukus, kurie kenčia nuo tiesioginio ir netiesioginio, neigiamo ir su lytimi susijusio priešpėstinių minų daromo poveikio šiose valstybėse Afrikoje ir kituose pasaulio regionuose.

2.2.3. Veikla ir pasiekimai

UNIDIR surengs **vieną žinių perdavimo praktinį seminarą** Afrikos valstybėms, kurios yra APMBC šalys, ir pateiks **ataskaitą** dėl pagrindinių su veiksmu susijusių išvadų ir žinių perdavimo seminaro. Įgyvendindamas šį siūlomą veiksmą Institutas parengs ir viešai paskelbs stebėsenos, vertinimo ir mokymosi sistemą. UNIDIR taip pat sukurs **prioritetų nustatymo priemonę**, pateiks iki **penkių informacijos suvestinių** ir parengs bei paskelbs iki **aštuonių naujienų pranešimų** apie Afrikos valstybių paramos gavėjų padarytą pažangą. Jis taip pat kartu su ES surengs iki **aštuonių renginių**, kad būtų padidintas informuotumas apie šį veiksmą ir tikslingai dalijamasi rezultatais tarp pirminių ir antrinių paramos gavėjų ir tikslinės auditorijos. Toliau pateikiama informacija apie siūlomą preliminarią šių veiklos rūšių ir pasiekimų seką.

([12]) Alžyras, Angola, Beninas, Bisau Gvinėja, Botsvana, Burkina Fasas, Burundis, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Dramblio Kaulo Krantas, Džibutis, Eritrėja, Esvatinis, Etiopija, Gabonas, Gambija, Gana, Gvinėja, Kamerūnas, Kenija, Komorai, Kongo Respublika, Kongo Demokratinė Respublika, Lesotas, Liberija, Madagaskaras, Malavis, Malis, Mauricijus, Mauritanija, Mozambikas, Namibija, Nigerija, Nigeris, Pietų Afrika, Pietų Sudanas, Ruanda, San Tomė ir Prinsipė, Seišeliai, Senegalas, Siera Leonė, Somalis, Sudanas, Tanzanija, Togas, Tunisas, Uganda, Zambija, Zimbabvė, Žaliasis Kyšulys. Žr. https://treaties.unoda.org/t/mine_ban/participants.

Per pirmuosius šešis veiksmo įgyvendinimo mėnesius UNIDIR sukurs ir išbandys prioritetų nustatymo priemonę, skirtą naudoti su valstybėmis paramos gavėjomis, be kita ko, per pradinius bendros peržiūros susitikimus (žr. 2.1.3 punktą). Veiksmo įgyvendinimo metu UNIDIR, bendradarbiaudamas su MAG, pateiks penkias informacijos suvestines – po vieną kiekvienai Afrikos valstybei paramos gavėjai. Kiekvienoje informacijos suvestinėje bus pateikta informacija apie šalies naudojimosi UNIDIR prioritetų nustatymo priemone rezultatus ir apie pažangą, padarytą siekiant įvykdyti įsipareigojimus pagal APMBC 5 straipsnį. Šia medžiaga galės naudotis valstybės paramos gavėjos ir UNIDIR partneriai Afrikoje, taip pat tarptautinė kovos su minomis bendruomenė, kad padėtų Konvencijos šalims įvykdyti savo įsipareigojimus pagal 5 straipsnį.

Per trejus šio veiksmo vykdymo metus UNIDIR su ES surengs ir kartu ves du renginius per metus Ženevoje, kad politiką nustatantiems ir praktinius veiksmus vykdantiems kovos su minomis veiksmų bendruomenės atstovams pristatytų šio veiksmo pažangą ir mokslinių tyrimų rezultatus. Šie renginiai galėtų apimti gretutinius renginius, rengiamus tarpsesijinio APMBC šalių susitikimo, metinio APMBC šalių susitikimo, nacionalinių kovos su minomis subjektų direktorių ir Jungtinių Tautų patarėjų susitikimų metu, ir (arba) galėtų būti atskiri renginiai. UNIDIR koordinuos veiksmus ir glaudžiai bendradarbiaus su APMBC-ISU, siekdamas užtikrinti, kad jie būtų suderinti su galimais individualizuoto požiūrio nustatymo susitikimais ir prie jų prisidėtų. Šio veiksmo baigiamasis gretutinis renginys įvyks tarpsesijinio susitikimo, skirto APMBC šalių šeštajai peržiūros konferencijai 2029 m., metu. Be to, UNIDIR, bendradarbiaudamas su Afrikos Sąjunga (AS) arba Afrikos subregionine organizacija, su ES organizuos ir kartu ves renginius Afrikoje pirmaisiais ir trečiaisiais veiksmo vykdymo metais. Siekdamas propaguoti pagrindinius šiuose renginiuose aptartus klausimus, UNIDIR parengs ir paskelbs naujienų pranešimus savo interneto svetainėje. Šia veikla ir pasiekimais bus didinamas informuotumas apie ES vaidmenį skatinant bendradarbiavimą ir ugdant suinteresuotųjų subjektų, siekiančių sukurti Afriką, kuriai negresia neigiamas priešpėstinių minų poveikis, bendros atsakomybės jausmą.

Antraisiais metais UNIDIR, bendradarbiaudamas su AS arba Afrikos subregionine organizacija ir glaudžiai koordinuodamas veiksmus su APMBC-ISU, su ES surengs ir kartu ves keitimosi informacija ir žinių perdavimo praktinį seminarą Afrikoje. UNIDIR atliks mokslinius tyrimus, kuriais bus remiamasi rengiant praktinį seminarą. Jis bus parengtas ir organizuojamas taikant konkrečią metodiką, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos ekspertų keitimuisi informacija apie iššūkius, veiksmingą praktiką ir novatoriškus metodus siekiant įvykdyti įsipareigojimus pagal 5 straipsnį Afrikoje. Praktiniame seminare dalyvaus 15 Afrikos valstybių, kurios yra APMBC šalys, įskaitant tas, kurios neseniai įvykdė įsipareigojimus pagal 5 straipsnį, ir tas, kurios siekia juos įvykdyti. Trečiaisiais metais UNIDIR paskelbs ir išplatins ataskaitą, kurioje bus pateikta šio seminaro metu surinkta informacija, skirtą naudoti kitiems suinteresuotiesiems subjektams, siekiant padėti jiems daryti pažangą siekiant Afrikos be minų.

3. **Bendradarbiavimas su ES ir matomumas**

Šio veiksmo tikslas – pasinaudoti sinergija su kitomis ES vadovaujamomis iniciatyvomis ir veiksmais (pavyzdžiui, APMBC-ISU projektu, kuriuo remiamas SRAAP įgyvendinimas ([13]), ES konsorciumu masinio naikinimo ginklų neplatinimo ir nusiginklavimo klausimais (EUNPDC) ([14]) ir (arba) kitais konkrečiais ES finansuojamais projektais). Tai suteiks ES galimybių toliau stiprinti savo viešą įvaizdį ir lyderystę įprastinės ginkluotės kontrolės, ginklų neplatinimo ir humanitarinio nusiginklavimo srityje įvairiais lygmenimis. UNIDIR bendradarbiaus su ES struktūromis Briuselyje ir aktyviai bendradarbiaus su ES išorės veiksmų tarnyba, kuri yra pagrindinė partnerė, taip pat su ES nuolatinėmis delegacijomis Jungtinėse Tautose Ženevoje ir Niujorke. Be to, UNIDIR taip pat bendradarbiaus su ES delegacijomis Afrikos šalyse partnerėse, pradedant nuo pradinių bendrų peržiūros posėdžių šalyse (žr. 2.1.3 punktą), ir valstybėse, kuriose įsikūrusios atitinkamos Afrikos regioninės ir subregioninės organizacijos, kad būtų stiprinami nacionaliniai pajėgumai. Be rašytinės medžiagos skelbimo pagal ES matomumo gaires (taip pat žr. toliau), ES bus matoma visuose renginiuose, organizuojamuose kartu su UNIDIR, be kita ko, kai teiks įžangines ir (arba) baigiamąsias pastabas, juos moderuos ar prie jų prisidės kaip ekspertė. Keitimosi žiniomis praktinį seminarą antraisiais metais ir du renginius trečiaisiais veiksmo metais UNIDIR laiko pavyzdinėmis galimybėmis propaguoti ES vadovaujamą vaidmenį taikos, saugumo, stabilumo ir darnaus vystymosi Afrikoje srityse.

Jeigu ES Komisija nesusitars arba neprašys kitaip, UNIDIR imsis visų būtinų priemonių viešinti faktą, kad projektą finansavo ES, taip pat pabrėžti ES vaidmenį vykdant šį veiksmą. Tokios priemonės bus vykdomos vadovaujantis ES Komisijos parengtu ir paskelbtu Komunikacijos apie Europos Sąjungos išorės veiksmus ir jų matomumo užtikrinimo vadovu ([15]). ES matomumui pripažinti ir užtikrinti bus naudojama ES emblema ir teiginiai apie finansavimą. Taip bus užtikrinta, kad ES finansinė parama šiam veiksmui būtų matoma, skaidri ir tinkamai paženklinta.

([13]) 2025 m. balandžio 14 d. ES Tarybos sprendimas (BUSP) 2025/781, priedas, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500781.

([14]) 2025 m. gegužės 12 d. ES Tarybos sprendimas (BUSP) 2025/889, priedas, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500889.

([15]) Žr. *Communication and raising EU visibility: Guidance for external actions – 2022, 16 September 2024*, („Komunikacija ir ES matomumo didinimas. Išorės veiksmų gairės. 2022 m.“), 2024 m. rugsėjo 16 d., https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_en#visibility.

4. **Bendradarbiavimas ir partnerystės**

Šį veiksmą įgyvendinanti organizacija yra UNIDIR. UNIDIR bendradarbiaus su valstybėmis narėmis, įskaitant Afrikos APMBC šalis ir Afrikos Sąjungos (AS) nares, APMBC-ISU, AS ir Afrikos regionines ekonomines bendrijas, kitus JT subjektus (pavyzdžiui, JT Nusiginklavimo reikalų biurą, Kovos su minomis tarnybą, Vystymosi programą ir šalių biurus, taip pat kitus JT Tarpžinybinės kovos su minomis koordinavimo grupės narius), kitas tarptautines organizacijas ir nevyriausybines bei pilietinės visuomenės organizacijas.

Įgyvendindamas šį veiksmą UNIDIR bendradarbiaus, koordinuos veiksmus ir glaudžiai dirbs kartu, visų pirma su APMBC-ISU, užtikrindamas, kad jo veikla ir rezultatai būtų naudingi ES remiamam APMBC-ISU projektui SRAAP įgyvendinimui remti arba būtų juo grindžiami, taip pat kurtų ir didintų sinergiją ir papildomumą su šiuo projektu. Su abiem Ženevoje įsikūrusiomis organizacijomis / subjektais bus rengiami reguliarūs UNIDIR ir APMBC-ISU susitikimai veiklai ir renginiams koordinuoti. UNIDIR pakvies Įgyvendinimo rėmimo padalinį dalyvauti visuose savo ir kartu su ES organizuojamuose renginiuose ir reguliariai informuos Įgyvendinimo rėmimo padalinį apie veiklą ir pasiekimus pagal šį veiksmą.

4.1. *UNIDIR vykdoma partnerių priežiūra*

UNIDIR iš esamo partnerių, su kuriais yra sudaręs bendradarbiavimo susitarimus (t. y. susitarimo memorandumus) ir kurie vykdo operacijas paramą gaunančiose Afrikos šalyse, tinklo kaip įgyvendinančiuosius partnerius įtrauks nevyriausybinius kovos su minomis veiklos vykdytojus, kad jie vykdytų veiklą pagal 2.1.3 punktą ir padėtų pasiekti 1 tikslą. UNIDIR laikosi JT įgyvendinančiųjų partnerių valdymo taisyklių ir nuostatų ir juos taiko ([16]). Institutas yra įdiegęs sistemą ir procesus, kad galėtų veiksmingai ir efektyviai valdyti tokius operatyvinius partnerius Afrikos šalyse ir su jais bendradarbiauti. Tai apima rizika grindžiamo, į rezultatus orientuoto požiūrio į išsamų patikrinimą, atrankos, veiklos rezultatų stebėsenos, vertinimo ir finansinės priežiūros įgyvendinimo standartus.

5. **Veiksmo trukmė**

Bendra numatoma veiksmo įgyvendinimo trukmė – 36 mėnesiai.

6. **Įgyvendinantysis subjektas ir partneris**

6.1. *Apie UNIDIR*

UNIDIR yra savarankiškas JT sistemai priklausantis institutas, valstybėms ir kitoms suinteresuotosioms šalims atliekantis nepriklausomus mokslinius tyrimus, suteikiantis erdvę dialogui, teikiantis konsultacijas bei priemones ir padedantis stiprinti gebėjimus itin svarbiais saugumo, ginkluotės kontrolės, nusiginklavimo, įskaitant humanitarinį nusiginklavimą, ir vystymosi klausimais. Instituto istorija, moksliniai tyrimai ir darbas siekiant humanitarinio nusiginklavimo prasidėjo XX a. dešimtajame dešimtmetyje, prieš priimant ir įsigaliojant APMBC ([17]). Prieš dvidešimt metų ES bendradarbiavo su UNIDIR, kad galėtų tinkamai parengti savo strategijas dėl kovos su minomis, nuo karo likusių sprogmenų ir šaulių bei lengvųjų ginklų kontrolės programavimo ([18]). Jau daugiau kaip dešimtmetį UNIDIR ir jo CAAP glaudžiai bendradarbiauja su Afrikos regioniniais partneriais ir valstybėmis narėmis, kad remtų gebėjimų stiprinimą ir programavimą, kad būtų kovojama su neteisėtų ginklų problema ir mažinama sprogmenų grėsmių Afrikos žemyne daroma žala. Pastaraisiais metais UNIDIR savo pastangas šioje srityje sutelkė į veiksmingą visuotinį sutarčių taikymą ir įgyvendinimą apskritai, įskaitant APMBC, sprogstamųjų ginklų naudojimą apgyvendintose vietovėse, savadarbių sausumos minų keliamą grėsmę ([19]) ir lyčių vaidmenį veiksmingos kovos su minomis srityje ([20]). Institutas yra įsipareigojęs propaguoti JT patvirtintus su lytimi susijusius tikslus ir uždavinius ir tebėra pasiryžęs didinti moterų indėlį nusiginklavimo, įskaitant humanitarinį nusiginklavimą, ginkluotės neplatinimo, ginklų kontrolės, taikos ir saugumo, srityse, taip prisidėdamas prie Moterų, taikos ir saugumo (MTS) darbotvarkės. UNIDIR palaiko tvirtus ir patikimus santykius ir bendradarbiauja su Afrikos valstybėmis, tokiu būdu turėdamas unikalią prieigą strateginiu ir operatyviniu valdžios lygmenimis. Jam naudos duoda ir patikimos ir tvirtos partnerystės su kovos su minomis organizacijomis, veikiančiomis visoje Afrikoje. UNDIR pripažįstamas dėl savo mokslinių tyrimų ir darbo, kuriuo siekiama sumažinti ginklų daromą žalą, neutralumo, objektyvumo ir nešališkumo. Todėl UNIDIR yra idealus pasirinkimas funkcijų ir kompetencijos prasme veiksmo tikslui ir uždaviniams pasiekti.

([16]) JT finansiniai reglamentai ir taisyklės (FFR), Generalinio sekretoriaus biuletenis ST/SGB/2018/3 ir JIU/REP/2021/4.

([17]) Išsamiau žr. *United Nations Institute for Disarmament Research (2006) „Disarmament as Humanitarian Action: From Perspective to Practice“* (Jungtinių Tautų Nusiginklavimo tyrimų institutas (2006 m.) „Nusiginklavimas kaip humanitarinė veikla: nuo perspektyvos prie praktikos“), UNIDIR, Ženeva, https://unidir.org/files/publication/pdfs/disarmament-as-humanitarian-action-from-perspective-to-practice-288.pdf.

([18]) *United Nations Institute for Disarmament Research (2006), „European Action on Small Arms and Light Weapons and Explosive Remnants of War: Final Report“* (Jungtinių Tautų Nusiginklavimo tyrimų institutas (2006 m.) „Europos veiksmai šaulių ir lengvųjų ginklų bei nuo karo likusių sprogmenų srityje: galutinė ataskaita“), UNIDIR, Ženeva, https://unidir.org/publication/european-action-on-small-arms-and-light-weapons-and-explosive-remnants-of-war-final-report/.

([19]) Tai apėmė, pavyzdžiui, paramos teikimą APMBC pirmininkaujančiai Vokietijai dėl darbinio dokumento dėl savadarbių priešpėstinių minų ir Konvencijos dėl priešpėstinių minų uždraudimo, 21MSP-President-Paper-Improvised-AP-Mines.pdf.

([20]) *United Nations Institute for Disarmament Research (2023),„Beyond Oslo: Taking Stock of Gender and Diversity Mainstreaming in the Anti-Personnel Mine Ban Convention“* (Jungtinių Tautų Nusiginklavimo tyrimų institutas (2023 m.), „Po Oslo susitarimų: lyčių ir įvairovės aspekto integravimo į Konvenciją dėl priešpėstinių minų uždraudimo apžvalga“), UNIDIR, Ženeva.

6.2. *Apie MAG*

Patariamoji minų klausimų grupė (MAG) yra pasaulinė humanitarinė ir tarpininkavimo organizacija, kuri randa, pašalina ir sunaikina sausumos minas, kasetinius šaudmenis ir nesprogusias bombas konflikto paveiktose vietose. Nuo 1989 m. MAG savo darbu tiesiogiai padėjo daugiau kaip 22 mln. žmonių daugiau kaip 70 šalių po karo atkurti savo gyvenimą ir pragyvenimo šaltinius. MAG, laikoma viena iš svarbiausių humanitarinių kovos su minomis organizacijų pasaulyje, 2025 m. gavo Hiltono humanitarinę premiją, o 1997 m. bendrai gavo Nobelio taikos premiją. MAG glaudžiai bendradarbiauja su nacionalinėmis valdžios institucijomis, kitomis tarptautinėmis NVO ir vietos partneriais, kad padidintų veiksmingumą, inovacijas, saugumą ir našumą. MAG yra sudariusi oficialų susitarimo memorandumą su UNIDIR, taip pat su nevyriausybinėmis organizacijomis, įskaitant Ženevos tarptautinį humanitarinio išminavimo centrą (ŽTHIC), Šaulių ginklų apžvalgos mechanizmą ir organizaciją „International Alert“, taip pat yra Europos taikos kūrimo ryšių palaikymo biuro narė.